

FN-personal hjälper till efter en orkan på Haiti.

FN:s roll i världen

Mänskliga rättigheter borde gälla alla människor, överallt. Men riktigt så ser det inte ut i verkligheten. Runt om i världen finns det människor som lever utan säkerhet och trygghet.

Det finns många orsaker till att människor utsätts för allvarliga kränkningar av sina rättigheter. Ibland är det krig som är orsaken, ibland är det fattigdom. Många människor bor i dåliga bostäder och saknar rent vatten och tillgång till sjukvård. Det kan också bero på att länder har odemokratiska regeringar som inte respekterar de mänskliga rättigheterna.

Flera viktiga områden

FN:s råd för mänskliga rättigheter kontrollerar att alla länder följer det som de har lovat. Om rådet kommer fram till att ett land har gjort fel får landet kritik. Sverige har bland annat fått kritik för att utvisa personer till länder där de riskerar att bli utsatta för tortyr. FN ger också råd till länder om hur de kan förbättra sitt arbete med mänskliga rättigheter.

FN arbetar inte bara med mänskliga rättigheter. De arbetar också med fred och säkerhet, alltså att konflikter mellan länder ska lösas genom förhandlingar och inte genom krig. Ett tredje område handlar om att bekämpa fattigdom. Det har också blivit viktigt att arbeta för hållbar utveckling som inte skadar miljön.

Stora framsteg

Under ett möte i FN år 2000 enades världens ledare om åtta mål som länderna tillsammans skulle uppnå till år 2015, de så kallade millenniemålen. Millenniemålen handlade bland annat om att minska fattigdom, dödlighet och smittsamma sjukdomar, att öka tillgången till rent vatten och toaletter och att se till att fler fick gå i skolan. De rika länderna skulle ta störst ansvar.

Millenniemålen blev en framgång. Redan före 2015 hade den svåra fattigdomen i världen minskats med hälften. Lika många flickor som pojkar började nu skolan och antalet människor utan rent dricksvatten hade också minskat till hälften. Dessutom minskade de smittsamma sjukdomarna aids, tuberkulos och malaria. Men när det gällde hållbar utveckling gick det sämre. Både utsläppen av växthusgaser och antalet utrotade arter ökade.

Bra toaletter är viktiga för att barn ska komma till skolan, framför allt för flickor.